

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพ ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย และคณะ
ปีที่แล้วเสร็จ	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ และ (3) ประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) แกนนำผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และปทุมธานี จำนวน 7 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง สำหรับการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพ และ (2) เป็นแกนนำกลุ่มผู้สูงอายุและผู้สูงอายุที่ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลในสถานการณ์จริงโดยมีผู้เข้ารับการอบรมตลอดหลักสูตร และตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) แกนนำผู้สูงอายุและผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นในการประชุมระดมสมองว่าผู้สูงอายุมีความต้องการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยควรได้รับการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน และมีความรู้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ (2) ชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลซึ่งมีเนื้อหา 10 หน่วย และคู่มือการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน ซึ่งผู้รับการอบรมจำเป็นต้องเข้ารับการอบรมแบบเผชิญหน้า 2 วัน แต่ละวันห่างกัน 1 เดือน และ (3) ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลมีความรู้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และทักษะการเป็นผู้นำทีมงานหลังใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกอบรมที่ระดับนัยสำคัญ $.001 (p < .001)$ และ $.05 (p < .05)$ ตามลำดับ และมีความพึงพอใจชุดฝึกอบรมทางไกลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางไกล ทักษะการเป็นผู้นำการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ

Title: The Development of a Distant Training Package to Enhance Health Promoting Leadership Skills of the Elderly in Bangkok Metropolis and It's Vicinity

Researchers: Assistant Professor Dr.Premruetai Noimuenwai and Colleagues

Year: 2014

Abstract

The research objectives were to: (1) study needs to enhance health promoting leadership skills for the elderly in Bangkok Metropolis and it's Vicinity; (2) develop a distance training program to enhance health promoting leadership skills for the elderly in Bangkok Metropolis and it's Vicinity; and (3) evaluate the use of the developed distance training program.

The research sample comprised the following groups: (1) a purposive sample of 7 leaders of the elderly groups and experts in providing health promotion for the elderly in Bangkok, Nonthaburi, and Patumthani; and (2) the total of 44 voluntary of the elderly groups who were selected with simple random sampling and able to participate throughout the training program. The treatment was a developed training program. Statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

Research findings were that: (1) Leaders of the elderly groups and experts gave opinions during the focus group discussion that the elderly required to practice leadership skills and knowledge in elderly health promotion in order to enhance health promoting leadership skills; (2) A distance training program included the training document and the manual for the training workshop, two days face to face with one month interval; and (3) Trainees rated their health promotion knowledge and team leadership skills after the use of the distance learning program statistically higher than before the use of the distance learning program at .001 and .05 level of significance respectively. They also rated their satisfaction with the distance learning program at the high level.

Keywords: Distance Training Package, Health Promotion Leadership Skills, the Elderly

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ Professor Dr. David Crookall ที่ปรึกษาโครงการวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีนวล สถิตวิทยานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.มุกดา ต้นชัย และรองศาสตราจารย์ ดร.สำออง สืบสมาน ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางไกล และเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นารีรัตน์ จิตรมนตรี จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสมาคมพญาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย นางกรรณนิภา จิตต์อารีทิพย์ จากกรมอนามัย กรุงเทพมหานคร นางจันทรารัตน์ หล้าปิงเมือง จากสภาสมาคมผู้สูงอายุ จังหวัดปทุมธานี นางปิ่นสุรางค์ ธนสรณ์นันทและคณะจากชมรมสร้างสรรค์แบ่งปันน้ำใจ จังหวัดปทุมธานี นางบุบผา เอี่ยมเอิบจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลาดสวาย ที่กรุณาเข้าร่วมประชุมระดมสมอง และให้ความรู้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน

ขอขอบคุณนางสาวจีราภร หัสเนตร เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในทุกขั้นตอนของการรับทุนสนับสนุนการวิจัย ทำยสุดขอขอบคุณผู้เข้ารับการอบรมชุดฝึกอบรมทางไกลทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางไกล

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2556

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
ความสำคัญในการสร้างผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	8
ทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	10
แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	13
ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ	14
ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมทางไกล	17
การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล	20
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ความต้องการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	37
ตอนที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อ พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	37
ตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำด้าน การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปการวิจัย	43
การอภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดฝึกอบรมทางไกล	54
แบบประเมินตนเองด้านทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน	61
แบบสอบถามความพึงพอใจชุดฝึกอบรมทางไกล	63
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	66

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรม (n= 44)	39
2	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุและประสบการณ์ในการเป็นผู้นำทีมงาน (n=44)	39
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และผลของการเปรียบเทียบความรู้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล (n= 44)	40
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน และผลของการเปรียบเทียบทักษะการเป็นผู้นำทีมงานก่อนและหลังใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล (n= 44)	41
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความพึงพอใจชุดฝึกอบรมทางไกล (n= 44)	42

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4

